

Første delrapport

Lovendringer for samordning av tjenester til utsatte barn og unge er godt kjent

Kommunene og enkelttjenestene er relativt godt kjent med de nye bestemmelsene om samordning av tjenester rettet mot utsatte barn, unge og deres familier. Samtidig er det usikkerhet rundt hva endringene innebærer i praksis. Denne rapporten viser at både tjenestene og familiene fortsatt opplever at samordningen er en utfordring og bør bli bedre.

RAPPORT | SIST ENDRET: 08.09.2023

Tittel:

Bedre tjenester til barn og unge med sammensatte behov? Delrapport 1: Utgangspunktet da lovendringene trådte i kraft

Rapporten:

[Last ned rapporten hos NTNU \(PDF\)](#)

Forfatter:

Jan Tøssebro, Berit Berg, Rebekka Bruteig, Joakim Caspersen, Ingrid Holmedahl Hermstad og Christian Wendelborg

ISBN:

978-82-7570-732-9 (Nettutgave)

Utgiver:

NTNU Samfunnsforskning

År:

2023

Om rapporten

NTNU samfunnsforskning skal gjennom en serie rapporter evaluere hvordan de nye bestemmelsene iverksettes i praksis. I evalueringen inngår hvordan ulike statlige, kommunale og private aktører fortolker nytt regelverk, og hvordan regelverket etterleves.

Videre skal det over tid undersøkes om lovendringene oppnår formålet om en styrket oppfølging av utsatte barn og unge og deres familier gjennom økt samarbeid mellom velferdstjenestene.

Dette er første delrapport i evalueringen, og er avgrenset til:

1. Å undersøke hvordan lovendringene mottas ute i de tjenestene en tar sikte på at skal samarbeide bedre rundt barn og unge med behov for tjenester fra flere instanser.
2. Å etablere en «baseline» – å undersøke hvordan samordningen og samarbeidet ser ut fra ulike perspektiv ved starten av iverksettingen. I senere rapporter vil dette utgangspunktet danne et nullpunkt – et grunnlag for sammenligning med situasjonen etter at lovendringene har virket en stund.

For å styrke oppfølgingen av utsatte barn, unge og deres familier, ble det i fjor vedtatt nye bestemmelser om samarbeid, samordning og barnekoordinator. Les mer om lovendringene i [den nasjonale veilederen](#).

Hovedfunn

- Kommunene og enkelttjenestene har relativt god kjennskap til lovendringene, men det er usikkerhet om hva endringene innebærer.
- Tjenestene oppfatter mangel på samordning som en utfordring, selv om de også mener at de allerede samarbeider mye.
- Familiene opplever møtet med hjelpeapparatet som frustrerende, samtidig som de er rimelig tilfredse med den enkelte tjeneste.
- Det er et sprik mellom familienes behov og hva koordinatorene gjør.

Kommunene har relativt god kjennskap til lovendringene, men det er fortsatt usikkerhet om hva endringene innebærer

Så godt som alle kommunene svarer at de kjenner til at det er foretatt lovendringer for å fremme mer samarbeid og samordning, og at det er innført barnekoordinator. I tjenestene oppgir 66 prosent av lederne og 47 prosent av de ansatte at de kjenner til endringene, mens henholdsvis 26 og 36 prosent har hørt om dem uten å vite særlig mye om hva de innebærer. Også i de kvalitative undersøkelsene kommer det frem en usikkerhet på hva som egentlig er nytt med de endrede/ nye samarbeidsbestemmelsene

Tjenestene oppfatter mangel på samordning som en utfordring, selv om de også mener at de allerede samarbeider mye

Så godt som alle kommunene bekrefter at samarbeid og samordning er et problem i tjenestene for barn og unge med sammensatte behov, og at det burde samarbeides mer. Samtidig peker de på at det pågår mye samarbeid og at de har arbeidet aktivt med å forbedre det de senere år. 94 prosent av lederne og 76 prosent av de ansatte sier at det stemmer godt eller i noen grad at de har arbeidet aktivt med samordning av tjenester de senere årene. Majoriteten av de ansatte svarer at de ofte eller av og til samarbeider med andre tjenester.

Videre svarer 77 prosent av lederne og 68 prosent av ansatte at til tross for at de har mange rutiner på plass, kan samarbeid være vanskelig å få til i praksis. Ressurser og kapasitet trekkes frem som de viktigste hindrene for samarbeid. Av tiltak som er gjennomført for å fremme mer samarbeid er tverrfaglige team den vanligste.

Familiene opplever møtet med det helhetlige hjelpeapparatet som frustrerende, samtidig som de er rimelig tilfredse med den enkelte tjeneste

Samtidig som de fleste familiene er rimelig tilfredse med enkelttjenester de mottar, viser undersøkelsen utfordringer med det helhetlige tjenestetilbudet. 72 prosent av familiene svarer at «veien til å få det tjenestetilbudet vi har i dag har vært unødvendig tung». Kun rundt halvparten svarer ja på at «det samlede tjenestetilbudet avlaster familien» og at «ulike instanser gir et koordinert/samordnet tilbud». Andelen som mener at individuell plan har «ført til et mer helhetlig og koordinert tjenestetilbud» har sunket fra 20 prosent i 2009 til 8 prosent i 2023. Kun 14 prosent mener at koordinator har ført til et mer helhetlig og koordinert tjenestetilbud.

Det er sprik mellom familienes behov og hva koordinatorene gjør

Rapporten viser et sprik mellom hva familiene mener ville være til hjelp, og hva koordinatorene faktisk bidrar med. Familiene i undersøkelsen synes å ha behov for en koordinator som gir støtte i håndteringen av et komplekst hjelpeapparat, mens mange opplever at koordinatoren først og fremst er en som organiserer møter mellom tjenester. NTNU peker på at proposisjonens beskrivelse av hva barnekoordinator skal bidra med, ligner mer på hva familiene etterlyser. Barnekoordinatoren skal ha ansvar for både møteorganisering, informasjon og veiledning, og å bidra aktivt til at ulike instanser ivaretar sitt ansvar.